

oorlogsverwondingen; contact tusschen de consulteerende chirurgen; bacteriologie en chirurgie; wondhechting (primaire, intermediaire, secondaire); gewrichtsverwondingen; amputaties; bloedtransfusie; serotherapie (gangraen, tetanus); statistieken; radiologie; organisatie van den gezondheidsdienst; gasoorlog.

Met volle overtuiging beveel ik dit werk aan, in de eerste plaats aan de beroeps- en reserve officieren van gezondheid, maar niet minder aan vakgenooten, die geroepen kunnen worden, of zich zullen beschikbaar stellen om in oorlogstijd met raad en (of) daad mede te werken in het belang van het voorkómen van ziekten in het Leger (hygiënisten), of bij de behandeling van den gewonden of zieken soldaat. Zij allen vinden in dit werk tal van wetenswaardigheden, die voor hen van belang zijn.

SCHRIJVER.

E. BRUMPT, *Précis de parasitologie*. 4de uitgave. 8°. p.p. VIII + 1452 met 795 fig. en 5 platen. Parijs. MASSON & Cie. 1927. Prijs 100 frcs.

Dit is de derde maal, dat ik BRUMPT's „Précis” mag aankondigen, slechts den 2den druk heb ik gemist. Van 915 bldz. met 683 figuren, 4 platen en een register van 23 bldz. in 1910 voor de prijs van / 6.— is het nu een boek geworden van den in den titel opgenoemden omvang en een register van 39 bldz., voor / 10.— te verkrijgen. Het is en blijft een nuttig werk, waarin men teekeningen vindt, die men soms nergens anders zóó aantreft in de gewone leerboeken der parasitologie. Maar een „précis”, een oriënteerend leerboek, dat zich houdt aan de redelijk vaststaande feiten en niet al te zeer ingaat op die bijzonderheden, wier beoordeeling niet alleen specialistische, maar ook kennis van plaatselijke toestanden vereischt, is het niet. Als een onbelangrijk, maar teekenend voorbeeld noem ik de identificatie van eenige Ned. Ind. soorten van anopheles, die de schrijver nooit gezien heeft en die er ook geheel naast is. Maar waarvoor waren die entomologische détails in een boek over parasitologie ook noodig? Wanneer men daarover ingelicht wil worden, slaat men toch een ander boek op dan dit. Dat zal men ook wel doen voor therapeutische bijzonderheden van de door verschillende parasieten veroorzaakte ziekten, waarmede dit werk overladen is. (Zie bijv. Ankylostomiasis). Het eigenlijk parasitologische deel van het boek is dan ook lang niet zoo uitgebreid als zijn omvang zou doen vermoeden. Niettemin is het geheel tot op den datum van verschijnen bijgewerkt. Soms zelfs wat ál te radicaal naar mijn smaak, zooals in het geval van entamoeba dispar, die het voorkomen van de dysenterie-amoebe zonder amoebendysenterie moet verklaren: zóó zeker is het toch nog niet, dat deze een afzonderlijke soort is.

Maar al zulke opmerkingen zijn slechts uitingen van een verschil in opvatting en raken de waarde van het boek niet, welke ik zeer hoog schat.

SWELLENGREBEL.